

* قواعد درس دوم _ جملات شرطی *

* هر ساختار شرطی، سه رکن اصلی دارد:

۱_ ادات شرط: که عبارتند از: (اِنْ « اگر » ، مَنْ « هرکس، کسی که » ، ما « هرچیز، چیزی که » ، اِذَا « هرگاه، اگر »)

۲_ فعل شرط : که بلافاصله بعد از ادات شرط قرار میگیرد. و گاهی با وابسته هایی همراه است.

۳_ جواب شرط : بعد از پایان فعل شرط و وابسته هایش می آید و بیان کننده ی نتیجه ی شرط هست .

مثال : اِنْ تُرَاجِعَ الطَّبِيبَ، تُعَالِجْ ﴿﴾ اگر به پزشک مراجعه کنی، درمان می شوی ← اینجا درمان شدن نتیجه ی مراجعه کردن به پزشک هست و به این قسمت از جمله « درمان شدن » جواب شرط میگوئیم.

﴿﴾ اِنْ؛ ادات شرط / تُرَاجِعْ؛ فعل شرط / تُعَالِجْ؛ جواب شرط

*ممکن است گاهی بین فعل شرط و جواب شرط فاصله بیفتند. (مثلا در جمله ی قبلی کلمه ی « الطَّبِيبَ » بین « تراجع » و

« تُعَالِجْ » که به ترتیب فعل شرط و جواب شرط هستند، فاصله انداخته است.)

یک مثال دیگر: ﴿﴾ مَنْ يَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَيُدْرُسُ بِشَكْلِ عَالٍ، يُدْرِكُ أَهْدَافاً غَالِيَةً : هر کس به مدرسه برود و به شکل عالی درس بخواند، به اهدافی ارزشمند دست می یابد.

﴿﴾ مَنْ؛ ادات شرط // يَذْهَبُ؛ فعل شرط // يُدْرِكُ؛ جواب شرط

﴿﴾ عبارت « إِلَى الْمَدْرَسَةِ » و « يُدْرُسُ بِشَكْلِ عَالٍ » بین فعل شرط و جواب شرط فاصله انداخته و مشکلی ندارد.

﴿﴾ اما نباید بین ادات شرط و فعل شرط فاصله بیفتند. (خیلی مهم)

* پس جمله ی شرطی حتما باید با ادات شرط آغاز شده و حتما پس از ادات شرط باید فعل شرط بیاید.

مثال : **إِنْ جَتَّهْدُ تَنْجَحْ** ؛ اگر تلاش کنی موفق می شوی.

ان: ادات شرط // **تَجْتَهِدُ** : فعل شرط // **تَنْجَحُ** : جواب شرط

* اگر فعل مضارع بعنوان فعل شرط یا جواب شرط بکار برود، آن فعل مضارع ، مجزوم میشود؛ یعنی:

۱_ در فعلهای بدون شناسه ، باید ضمه (**ُ**) در آخرین حرف فعل تبدیل به ساکن شود .

مثال : **يَذْهَبُ** **إِنْ يَذْهَبُ** / **مَنْ يَذْهَبُ**

۲_ در فعلهای شناسه دار غیر از جمع مؤنث، حرف (ن) از آخر فعل حذف میشود.

مثال؛ **يَضْرِبَانِ** **مَنْ يَضْرِبَانِ** / **يَجْلِسُونَ** **مَنْ يَجْلِسُونَ** /

۳_ در فعلهای جمع مؤنث ، آخر فعل هیچ تغییری نمیکند !!

مثال : **يَتْرُكْنَ** فعل شرط **مَنْ يَتْرُكْنَ** (آخر فعل هیچ تغییری نکرد چون جمع مؤنث هست !!)

* اگر فعل شرط یا جواب شرط، ماضی یا مستقبل باشد، آخرش هیچ تغییری نمیکند :

مثال ۱_ **مَنْ طَلَبَ الْعُلَى**، سَهْرَ لِيَالِي (هر کس بزرگی و برتری را بخواهد، شب ها بیدار می ماند.) اینجا چون هم فعل

شرط و هم جواب شرط ماضی هستند، آخرشان هیچ تغییری نکرده است. (یعنی مجزوم نشده)

مثال ۲_ **إِنْ تَقْرَأْ** **إِنْشَاءً** **إِمَامَ الطَّلَابِ**، **فَسَوْفَ يَتَّبِعُهُ** **زَمِيلُكَ** **الْمُشَاغِبُ** .

 در این مثال جواب شرط فعل « **سَوْفَ يَتَّبِعُهُ** » می باشد ولی بدلیل مستقبل بودن مجزوم نشده است. اما فعل شرط « **تَقْرَأْ** »

است که چون مضارع است باید مجزوم شود.

* اگر جواب شرط فعل امر یا نهی یا جمله ی اسمیه یا فعل مستقبل باشد، به ابتدای آن حرف « فـ » اضافه میشود.
 مثال ۱_ **إِنْ تُحِبُّوا أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا.** ﴿ جواب شرط « فادكروا » که چون امر هست، با « فـ » آمده.
 مثال ۲_ **مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ.** ﴿ جواب شرط « فهو حسب » که چون جمله اسمیه هست، با « فـ » آمده.
 * « إذا » فقط معنی شرطی ایجاد می کند ولی باعث مجزوم شدن فعل نمی شود.

* نکات ترجمه ای *

!! نکته ی خیلییییییی مهم !! ﴿ بهتر است فعل شرط را بصورت مضارع التزامی، و جواب شرط را بصورت مضارع اخباری ترجمه کنیم 😊 حتی اگر فعل و جواب شرط در جمله ی عربی، فعل ماضی باشند. !!

﴿ مثلا در عبارت « مَنْ طَلَبَ الْعُلَى سَهَرَ اللَّيَالِي » ﴿ فعلهای « طَلَبَ ، سَهَرَ » به ترتیب فعل شرط و جواب شرط (ماضی) هستند 😊 ﴿ گفتیم که بهتر است حتی فعل ماضی را هم در ساختار شرطی بصورت مضارع ترجمه کنیم؛ طبق فرمول زیر :

* فعل شرط بصورت مضارع التزامی // جواب شرط بصورت مضارع اخباری *